

Fiksni in variabilni stroški

Spoznali smo že različne vrste stroškov: stroški amortizacije, stroški materiala, stroški dela...

Kako se ti stroški gibljejo glede na obseg poslovanja?

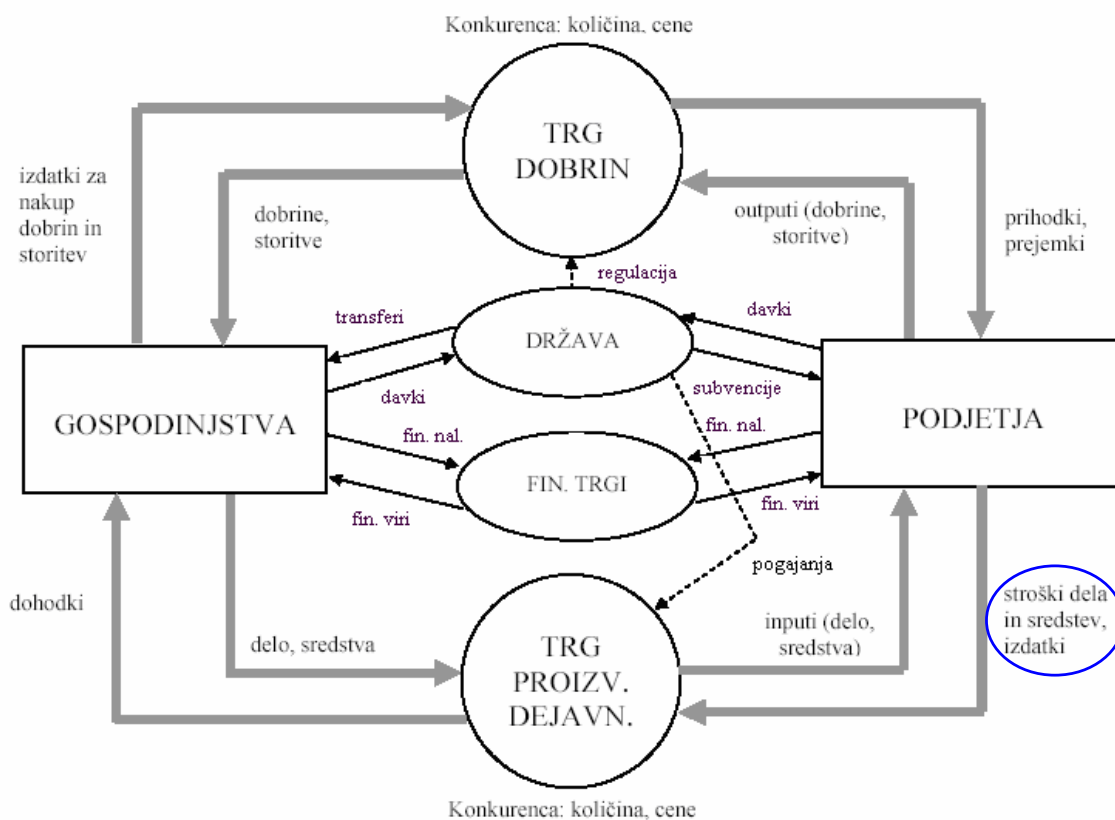
Fiksni stroški (FC): vedno enaki, ne glede na obseg poslovanja; omejeno fiksni stroški!

Variabilni stroški (VC): naraščajoči z obsegom poslovanja

Celotni stroški (TC): $TC = FC + VC$

Stroški na enoto: $TC/Q = FC/Q + VC/Q = AFC + AVC = AC$

Kaj se dogaja s FC , VC , TC , AFC , AVC in AC , ko obseg poslovanja narašča?

Naloga VI/1:

Podjetje je vzelo v najem nek stroj za izdelovanje proizvodov z zmogljivostjo 2.000 proizvodov letno. Letna najemnina zanj znaša 18.000 €, stroški porabljenega materiala za en proizvod so enaki 25 €, stroški dela pa 35 €. Glede na povečan obseg povpraševanja po teh proizvodih ima podjetje možnost najeti še več takšnih strojev pod enakimi pogoji.

Izračunajte fiksne, variabilne in celotne stroške pri obsegu proizvodnje 1.000, 2.000 in 3.000 proizvodov.

Izračunajte tudi lastne cene proizvodov pri posameznih obsegih proizvodnje.

Naloga VI/2:

Javno podjetje opravlja neko storitev in ima fiksne stroške amortizacije v višini 10.000 €. Poleg tega delavci za eno storitev potrebujejo eno uro, urna postavka, ki jo plača podjetje delavcu, pa je 10 €. Za eno opravljeno storitev torej podjetje plača delavcu 10 €.

Določite celotne in povprečne fiksne stroške ter celotne in povprečne variabilne stroške.

Število opr. storitev	Fiksni stroški (FC)	Variabilni stroški (VC)	Povprečni fiksni stroški (AFC)	Povprečni variabilni stroški (AVC)	Celotni stroški (TC)	Povprečni celotni stroški (AC)
1						
10						
50						
400						
5000						

Naloga VI/3:

Javno podjetje ima zaposlenih 65 delavcev, od tega je 46 takšnih s srednjo, 11 z višjo in 8 z visoko izobrazbo. Prvi so plačani po bruto urni postavki 16 €, drugi po 22 € in tretji po 40 €.

Podjetje opravlja dve vrsti storitev, A in B. Storitve A opravljajo delavci s srednješolsko, storitve B pa delavci z višjo izobrazbo. Januarja 2007 je opravljanje storitve A zahtevalo 7.442 delovnih ur, opravljanje storitve B pa 1.799 delovnih ur.

Delavci z visokošolsko izobrazbo (nadzorniki) so opravili 1.280 nadzornih ur. 50% teh stroškov, ki so splošni (posredni) stroški, odpade na storitev A.

Pri opravljanju storitve A je bilo porabljenega za 38.879,80 € materiala, pri opravljanju storitve B pa za 17.650,05 € materiala.

Fiksni stroški uprave, režije, kurjave idr. so znašali 197.650 €.

- a) Izračunajte celotne stroške javnega podjetja v januarju 2007.

- b) Koliko znašajo povprečni variabilni stroški pri opravljanju storitve A oziroma B, če je podjetje opravilo 8540 storitev A in 2780 storitev B?

c) Izračunajte povprečne fiksne stroške za storitvi A in B. Upoštevajte, da so pri razporejanju fiksnih stroškov (ki so hkrati posredni) osnova neposredni stroški dela.

d) Koliko znašata lastni ceni storitev A in B?

Naloga VI/4:

Javno podjetje opravlja neko storitev, pri čemer znaša poraba materiala pri eni opravljeni storitvi 2 kg, poraba delovnega časa za storitev pa 5 delovnih ur. Nabavna cena materiala je 8 €/kg, urna postavka za enoto delovnega časa pa znaša 10 €.

a) Izračunajte celotne stroške pri opravljenih 400 in 800 storitvah.

b) Predvidite, kaj se bo dogajalo z lastno ceno storitve, če opazujete zgoraj navedene stroške. Dokažite svojo trditev z izračunom lastnih cen pri 400 in 800 opravljenih storitvah.

Naloga VI/5:

Strošek amortizacije za stroj A z zmogljivostjo 4.000 enot, ki ga v popolnosti izkoristimo, letno znaša 28.000 €. Stroj A lahko nadomestimo s strojem B z zmogljivostjo 7.000 enot letno. Pri 60% stopnji izkoriščenosti zmogljivosti stroja B so stroški stroja B izenačeni s stroški stroja A pri 100% izkoriščenosti zmogljivosti.

Ugotovite, s katerim strojem dosežemo nižje stroške na enoto učinka in koliko ti stroški znašajo.

Naloga VI/6:

Katera je največja sprejemljiva višina fiksnih stroškov za nov stroj, ki zmore delati 70.000 enot nekega proizvoda letno, če upoštevate, da star stroj povzroča fiksne stroške v višini 120.000 €, njegova zmogljivosti pa je 50.000 proizvodov letno?